

[Minister V. Buhl.]

lovforslaget. Der er jo fremsat en række udtalelser vedrørende iværksættelsen af beskæftigelsesforanstaltninger og om det formål, man bør søge at forfølge igennem disse foranstaltninger. Det er jo et stort og vigtigt spørgsmål, men jeg må sige, som allerede det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard har sagt, at det er jo ikke et spørgsmål, hvorom man træffer afgørelse ved denne lov. Denne lov har det rent finansielle formål at fremskaffe de fornødne midler til igangsættelse af foranstaltninger, som ved lov er henført til fonden. Det er en anden lovgivning, der er afgørende for, i hvilket omfang man skal benytte denne lov.

Man har her fremdraget en række spørgsmål, og meget af det, der er sagt, falder i tråd med, hvad der også er regeringens opfattelse. Hvad spørgsmålet som helhed angår, da er det regeringens hensigt, som jo er tilkendegivet ved mange lejligheder, at sætte ind på at løse beskæftigelsesproblemet i så stor udstrækning, som det er muligt under de givne forhold. Vi tillægger beskæftigelsesproblemet en overordentlig betydning, både ud fra genopbygningssynspunkter og ud fra almindelige menneskelige synspunkter. Men som sagt, det er problemer, som jeg ikke finder anledning til at gå nærmere ind på i dag.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller citerede en udtalelse, jeg havde fremsat, da et tilsvarende lovforslag første gang blev fremsat i 1940, hvori jeg pegede på, at når disse beskæftigelsesforanstaltninger blev finansieret efter lovens regler, kunne de give en forøget købekraft uden en tilsvarende produktion. Det er rigtigt, at sådan lå forholdene dengang. På det tidspunkt stod vi i den situation, at der skulle bruges mange penge, medens tilbagebetalingen blev skudt ud til den kommende tid. Men set over længere sigt kan en lovgivning som denne såvel føre til, at der på et givet tidspunkt lægges penge ud, som til, at der på andre tidspunkter trækkes penge ind igen. En lovgivning som denne kan meget vel være et led også i en kontraktiv finanspolitik, således som den faktisk har været det i de senere år. De mange penge, vi betalte ud i de første åringer, er i meget stor udstrækning kommet tilbage igen gennem stærke afskrivninger, d. v. s. gennem skatteindbetalinger. Af de ca. 573 mill. kr., som er udbetalt, er de 471 mill. kr. allerede afskrevet, således at vi kun har stående tilbage et beløb på ca. 100 mill. kr., hvoraf 60 mill. kr. er foreslået afskrevet i det

kommande år. For indeværende finansår regner man med en nettoudgift på 6 mill. kr. I de senere år er der faktisk taget store beløb ind til afvikling, og da jeg i sin tid fremsatte forslag om denne lovgivning, var hensigten jo netop at få en vis bevægelsesfrihed på dette område. Den bevægelsesfrihed kan vi også have i den kommende tid, hvis lovforslaget bliver gennemført.

Vi ved ikke i øjeblikket, hvilke krav til beskæftigelsesforanstaltninger der kan blive stillet i den kommende tid. Vi er inde i en usikker tid — det vil sikkert alle erkende —, og der kan komme perioder lidt længere fremme, hvor der skal bruges ekstraordinært store midler. På den anden side kan rigsdagen også ved hjælp af de beløb, der er udestående, bestemme år for år, hvor meget der skal afskrives, og i perioder med en gunstig økonomisk situation kan man altså lade denne lovgivning virke i modsat retning. Man kan bruge den både til den ene og til den anden side, og at man opretholder denne bevægelsesfrihed, forekommer mig meget naturligt.

Når det ærede medlem hr. Alfred Jensen siger, at denne lovgivning ikke er vidtgående nok, kan jeg ikke forstå, hvad han mener dermed. Den er så vidtgående, som man på rigsdagen beslutter den skal være, idet den giver hjemmel til at skaffe de penge, som rigsdagen beslutter der skal skaffes. Det eneste, man kan diskutere i forbindelse med denne lovgivning, er, om det er hensigtsmæssigt at følge denne fremgangsmåde med hensyn til finansieringen, og det vil til syvende og sidst sige, om det er mest hensigtsmæssigt at fordele tilskuddene over et åremål eller tage dem ind på finansloven år for år, efterhånden som tilskuddene udbetales. Det er det problem, der i virkeligheden ligger for; at midlerne til de foranstaltninger, der sættes i værk, også skal tages af statens midler, er jo givet.

Det ærede medlem hr. Aksel Møller spurgte mig, om disse penge blev taget på markedet enten gennem lån eller gennem de skatkammerbeviser, der er hjemmel til at udbetale. Forholdet er det, at i de første år, 1941—43, optog man noget længere gående lån til et beløb af ca. 400 mill. kr. Efter den tid har man ikke optaget lån over beskæftigelsesfonden direkte i markedet, idet beløbene da er afholdt af statens almindelige midler, og det hænger sammen med de korte almindelige statslån, som man i denne periode havde løbende; men naturligvis er de afholdt gennem de midler, staten har haft til rådighed enten gennem lån eller gennem overskud på stats-